

Årsmelding 2020

Finnmark Bondelag

LEDEREN HAR ORDET

Når jeg skal oppsummere året vi har lagt bak oss må jeg si at det har vært spesielt. Vi har levd med koronarestriksjoner gjennom hele året. Og vi har etter hvert blitt ganske gode på å gjennomføre digitale møter. Noe aktivitet både lokalt og sentralt i bondelaget har blitt utsatt, for så å bli gjennomført digitalt etter hvert. Dette har fungert bra, og vi har spart mye reisetid, men det kan ikke helt erstatte det å møtes fysisk. Samtidig tror jeg at vi kommer til å fortsette med en del digital kontakt også når vi kommer så langt at restriksjonene oppheves. Dette er både tidsbesparende og billig for korte møter.

Lise Kaldahl Skreddernes, leder Finnmark Bondelag

I Finnmarkslandbruket er det også mye som har endra seg det siste året. I fjor på denne tida var vi bekymra for markedssituasjonen. Vi hadde lavt forholdstall for melk, og omsetningsavgifta på melk var høg på grunn av nedskalering av produksjonen. Vi hadde også noe overproduksjon på sau/lam. På et år har denne situasjonen snudd totalt. Stengte grenser og sannsynligvis også noe endra matvaner har ført til større etterspørsel av både melk og kjøtt. Omsetningsavgifta på melk har gått ned fordi utkjøpet av melkekvoter er nedbetalt, og forholdstallet har steget mye på grunn av økt etterspørsel. Mye av dette skyldes nok koronarestriksjonene, men det viser at ting fort kan snu. Betingelsene kan endre seg på kort tid.

Våre samvirkebedrifter har levert svært gode resultater, noe som også påvirker bondens økonomi. Jeg er likevel litt bekymret for utviklingen. Konkurransen fra andre aktører i markedet er stor, og den forgår stort sett i områder med stor produksjon og høgt folketall. Dette setter ekstra press på samvirkebedriftene våre, som opererer i hele landet. Samvirkebedriftene taper markedsandeler både på melk og kjøtt. Vi har hele dette året ventet spent på om Tine ville gjøre noe med anleggsstrukturen i Finnmark. Det har vi endelig fått beskjed om at de ikke gjør nå, men dagens anlegg skal effektiviseres. Balsfjordosten tas ut av produksjon, og Nortura flytter trolig pølseproduksjonen fra Målselv og sørover. Vi er få produsenter og vi er spredt over et stort område. Hvis vi skal greie å beholde samvirkeanlegg og annen infrastruktur i landbruket vårt, må vi jobbe for en politikk som styrker landbruksproduksjonen i nord.

Klima er et tema som det er brukt mye tid på i bondelaget også i år. Og det er noe som vil måtte prioriteres også framover. Vi er i gang med kursing i bruk av klimakalkulatoren, som skal være et redskap til bruk på hvert enkelt gårdsbruk. Både for å kartlegge dagens situasjon, og finne

forbedringspotensialet og eventuelle tiltak. Vi venter også spent på behandling av regjeringas klimaplan i stortinget.

Norges Bondelag vedtok i sitt årsmøte i høst en ny næringspolitisk plan, som skal være grunnlag for bondelagets jobb framover. Der heter det at vi skal utnytte arealressursene våre på best mulig måte, og å øke den norske andelen både i fôret til dyra og i det vi putter i handlekurven. Næringspolitisk plan sier også at det skal vurderes å sette tak på arealtilskudd i alle produksjoner, det har skapt bekymring blant Finnmarksbøndene. Vi har jobba for å skape forståelse for at vi ikke ønsker dette. Samtidig legger planen vekt på en tydelig kanaliseringsspolitikk og at vi skal ha et levende landbruk i hele landet. Vi i Finnmark bondelag skal være med å fremme våre interesser, og vi skal også evne å se helheten i Norsk landbruksspolitikk.

Med hilsen

Lise Kaldahl Skreddernes

Leder Finnmark Bondelag

Innholdsfortegnelse

Forside	1
Lederen har ordet	2
Innholdsfortegnelse	4
Styrets sammensetning	5
Lokallagsaktivitet	6
Alta Bondelag	6
Karasjok Bondelag	6
Kautokeino Bondelag	6
Nordre Varanger Bondelag	6
Tana Bondelag	6
Veidnes Bondelag	7
Laksefjord Bondelag	7
Porsanger Bondelag	7
Årsmøte i Finnmark Bondelag	8
Årsmøte i Norges Bondelag	10
Sammenslåingsprosessen – Veien til Troms og Finnmark	13
Klimaplan og klimakalkulator	14
Rovvilt	14
Medlemsutvikling	16

Styrets sammensetning

Lise Kaldahl Skreddernes

Lise Kaldahl Skreddernes

Leder

Markus Heiberg

Markus Heiberg

Nestleder

Bjørn Tore Sjøfting

Bjørn Tore Sjøfting

Styremedlem

Viggo Myhre

Viggo Myhre

Styremedlem

Liv Heidi Losvar

Liv Heidi Losvar

Styremedlem

Jon Evald Hætta

Jon Evald Hætta

1. varamedlem

Geir Ove Mannsverk

Geir Ove Mannsverk

2. varamedlem

Sven Anderssen

Sven Anderssen

3. varamedlem

Kjenner du dine medlemsfordeler?

Som medlem i Norges Bondelag er det enkelt og lønnsomt for deg å bruke oss. Du får blant annet:

- Personforsikringer med en av markedets aller beste priser og vilkår.
- Vekstkonto og Kapitalkonto Medlem med våre beste sparerenter fra første krone.
- Medlemskonto med bankkort uten årsgebyr.
- Du slipper depotgebyr når du tar opp lån. Dette gjelder både til landbrukslån og boliglån.

Les mer på Landkreditt.no/nb.

FØLG OSS PÅ:

facebook.com/landbruksnyttfralandkreditt

Landkreditt.no | 23 00 08 00

Landkreditt
Bank | Fond | Forsikring

Lokallagsaktivitet

Syv av åtte lokallag har gjennomført årsmøte i 2020. Fylkesstyret eller organisasjonssjef har deltatt på samtlige årsmøter i lokallagene. De fleste har utarbeidet årsmelding. Nedenfor følger en oppsummering av punktene i årsmeldingen til de forskjellige lokallagene.

Alta Bondelag:

Lokallaget har avholdt 3 styremøter og 1 medlemsmøte i 2020
Saker som er behandlet er blant annet kvoteleieordningen, innspill til jordbruksforhandlingene, innspill til valgkomite FB, Arealplan-boligfelt og tema biogass.
Alta Bondelag har deltatt på ledersamling og årsmøtet digitalt.

Karasjok Bondelag:

Karasjok Bondelag har avholdt årsmøte, 20. oktober 2020 på Kjells Kafé, fylkesleder deltok på årsmøtet. Årsmøtet behandlet vanlige årsmøte saker. Lokallaget har sendt høringsuttalelse på Karasjok kommunens planarbeid for Klima og energi 2021-2025.

Lokallaget har deltatt på digitale årsmøte og Ledermøte i Finnmark Bondelag. På årsmøtet til Finnmark Bondelag klagde Karasjok Bondelag inn en habilitetssak til Norges Bondelag.

Kautokeino Bondelag:

Lokallaget avholdt årsmøte 30.10.2019. Johnny Hætta ble gjenvalgt som leder i lokallaget. Lokallaget arrangerte Åpengård hos Jon Evald Hætta 18. august 2019. Med stor suksess, ca. 120 besøkende som deltok på blant annet leker, quiz og nottrekking. Nortura og TINE sponset mat og drikke i forbindelse med Åpengård. Lokallaget har 23 medlemmer.

Nordre Varanger Bondelag

Lokallaget avholdt årsmøte 23.10.2020. Saker det er jobbet med i løpet av året:

- Innspill til jordbruksforhandlingene, åpent møte.
- Deltatt i #komhit aksjonen.
- Innspill til USS om rovdyrproblematikken i Finnmark.
- Drøftet om det er bruk for lokallaget i Varanger.
- Planlagt nye aktiviteter.

Nordre Varanger Bondelag har deltatt på digitale Ledermøte og årsmøtet til Finnmark Bondelag.

Laksefjord Bondelag

Har hatt 4 medlemsmøter/studiering og 4 styremøter. Har avholdt årsmøte på fjøsloftet på friborggård med vanlige årsmøte saker. Etter det formelle møtet ble det Pinnekjøtt til middag og Karamellpudding til dessert.

Lokallaget har hatt 4 kvelder med studiering foran jordbruks oppgjøret, med mange gode diskusjoner og mye god mat.

Laksefjord Bondelag deltok på det digitale årsmøtet og ledermøtet.

Lokallaget hadde planlagt flere aktiviteter, men pga pandemien ble det ikke noe ut av det vi hadde planlagt gjennomført.

Bondelaget hadde en kampanje som het «kom hit». Laksefjord Bondelag satt opp ei ramme slik at når man så gjennom den, så man aktivt kulturlandskap. Rammen var ved den store

parkeringsplassen øversiden Bekkarfjord slik at man kunne se levend kulturlandskap i Bekkarfjord.

Veidnes Bondelag:

Har ikke avholdt årsmøte.

Tana Bondelag:

Tana Bondelag har 118 medlemmer. Lokallaget har avholdt 6 styremøter og behandlet 20 saker. Saker som styret har jobbet med:

- Jordbruksforhandlingene
- Høringsuttalelser ift fremtidas org.struktur i Norges Bondelag, regionalt bygdeutviklingsprogram, SMIL- tiltaksstrategi i Tana 2019-2022 og matjordprogrammet

Porsanger Bondelag:

Har avholdt årsmøte 26. oktober 2020 og behandlet vanlige årsmøte saker.

Porsanger Bondelag har deltatt på statsråds besøk i Porsanger i forbindelsen med utdeling av Den nasjonale Kulturlandskapprisen 2020, den 18. august 2020. Med blant annet gårdsbesøk, befarung av bergmaleriene og prisutdeling.

Lokallaget har deltatt på digitalt Ledermøte og Årsmøte i Finnmark Bondelag.

Sammen tar vi vare på det norske landbruket

I over 60 år har Norges Bondelag og Gjensidige jobbet tett sammen for å forebygge skader og forsikre gårdene i landet vårt.

Som medlem av bondelaget får du gode rabatter på privatforsikringer, driftforsikringer og pensjon hos Gjensidige. Du får:

- minst 20 % på alle privatforsikringer
- 20 - 40 % rabatt på landbruksforsikringer
- god pris på pensjonsordninger
- tilgang på Norges Bondelags Cyberforsikring

Ring Gjensidige på **915 03100** eller les mer på gjensidige.no/bondelaget

 NORGES BONDELAG

Årsmøte i Finnmark Bondelag

Året 2020 ble et spesielt år, og aktivitetene ble endret fra å være vanlige fysiske møter til å bli digitale møter. De aller fleste har måtte lære seg å bruke Skype, Teams, Webinar og eller Zoom. Alt dette på grunn Korona situasjonen som endret mye av hverdagen vår.

Det man kan trekke frem som positivt for denne sesongen, er at vi har opplevd en teknisk revolusjon, der vi nå benytter digitale møter til stadighet, og terskelen for å kunne avholde styremøter er betydelig senket. Dette betyr en tettere dialog mellom styret og administrasjonen, og man kan få arbeidet gjennom saker som haster, selv på kort varsel. I tillegg er det kostnadsbesparende, da man har hatt en betydelig reduisering av reiseutgifter for styremedlemmene. Men det betyr ikke at man, når tiden er inne, skal kun jobbe på digitale plattformer – men en kombinasjon som kan utnytte arbeidskapasiteten til det beste for våre medlemmer.

Årsmøtet som var planlagt avholdt 19. og 20. mars 2020 var faktisk en av de første møtene som ble endret til et rent digitalt møte. Og ble avholdt som et Skype årsmøte den 19. mars 2020. Årsmøtet hadde følgende sakliste:

1. Konstituering: Navneopprop, godkjenning av innkalling og sakliste
2. Årsmelding for 2019
3. Regnskap for 2019
4. Arbeidsplan for 2020
5. Budsjett for 2020
6. Valg

Årsmøtet hadde 24 delegater til stede, og samtlige aktive lokallag var representert. Årsmøtet hadde ikke generaldebatt, men underbehandlingen av arbeidsplan 2020/2021 fikk man en form for debatt

og resulterte til vedtatt arbeidsplan:

- Medlemsverving
- Jordbruksforhandlingene
- Politisk arbeid og følge opp politiske kontakter
- Åpen gård og samarbeid med lokallagene
- Rovvilt forvaltning
- Grønn satsing og klima
- Prioriterer den nye situasjonen som Korona situasjonen har medført for landbruket

Vedlagt følger underskrevet Finnmark Bondelag årsmøte 2020 protokoll.

Flytt forsikringene dine til oss, og se hva du kan spare.

Har du tenkt på hva som vil skje med økonomien og gården din om du skulle bli syk eller skadet? Som medlem i Norges Bondelag får du en av markedets beste priser på dine personforsikringer. Kontakt oss for en gjennomgang av dine forsikringsbehov.

NORGES BONDELAG Forsikringsleverandør:
  Landkreditt
Bondelagsforsikring.no | 22 05 46 00

Årsmøte i Norges Bondelag

Årsmøtet i Norges Bondelag ble avholdt som digitalt møte 30.9.2020. Fylkesstyrene til Finnmark Bondelag og Troms Bondelag var samlet på fylkeskontoret i Alta.

Fra Finnmark Bondelag deltok fylkesleder Lise Skreddernes og delegatene Markus Heiberg, Bjørn Tore Søfting og Viggo Myhre. I tillegg deltok Liv Heidi Losvar som medlem i valgnemnda til Norges Bondelag.

Fra Troms Bondelag deltok fylkesleder Svein Olav Thomassen og delegatene Jan Ottar Østring, Randi Hokland og Andreas Larsen.

I tillegg møtte organisasjonssjef Unni Hellebø Andreassen og senior rådgiver Klemet Erland Hætta.

I tillegg til de fastsatte årsmøtesakene var nytt Næringspolitisk program 2020-2024 den største saken som var oppe i årsmøtet.

Og Næringspolitisk program for Norges Bondelag 2020 – 2024 ble behandlet og vedtatt. Punktet om å *Starte en prosess med mål om å innføre tak og trappetrinnstilskudd i alle produksjoner*, har engasjert de fleste bønder i Finnmark. Saken er drøftet i alle organisasjonsledd i Finnmark Bondelag og har vært en sak som er heftig debattert både i lokallagene, ledermøtet og i styret.

Siden oktober 2019 har et utvalg av tillitsvalgte og ansatte i Bondelaget arbeidet med næringspolitisk program (NPP) for perioden 2020-2024. Troms fylkesleder, Svein Olav Thomassen, har vært en del av dette utvalget, og gitt innspill på vinklinger som er gjeldende for nordnorsk landbruk og distriktene gjennom en ønsket styrking av kanaliseringspolitikken. Les hele programmet her: [Næringspolitisk program 2020-2024](#)

I arbeidet med programmet har utvalget prøvd å identifisere hva som vil være de viktigste sakene for Bondelaget de neste fire årene og kommet med forslag til løsninger. Dokumentet inneholder en oversikt over nye ambisjoner og satsinger i perioden frem mot 2024.

Styret i Finnmark Bondelag har i etter årsmøtet sendt følgende brev til Norges Bondelag:

Innføring av tak på arealtilskudd på grovfôr - Bekymring fra Finnmark Bondelag

På årsmøtet 2020 ble Næringspolitisk program for Norges Bondelag 2020 – 2024 behandlet og vedtatt. Punktet om å Starte en prosess med mål om å innføre tak og trappetrinnstilskudd i alle produksjoner, har engasjert de fleste bønder i Finnmark. Saken er drøftet i alle organisasjonsledd i Finnmark Bondelag og har vært en sak som er heftig debattert både i lokallagene, ledermøtet og i styret.

Bønder i Finnmark er spesielt redd for at en innføring av tak på arealtilskudd på grovfôr vil svekke økonomien i Finnmarks landbruket, så hardt at det ikke lenger vil være drivverdig med landbruk i Finnmark.

Styret i Finnmark Bondelag vil med dette skrivet gjøre styret i Norges Bondelag oppmerksom på dette, slik at Finnmark landbruket blir i varetatt i den videre saksbehandlingen:

I Finnmark ble taket på arealtilskudd grovfôr fjernet tidligere enn i resten av landet. Dette ble gjort nettopp med bakgrunn i at man trenger store arealer til grovfôrproduksjon i nord, sammenlignet med lenger sør i landet. Det gjør at det gjennom mange år er gjort store investeringer i landbruket, der også arealtilskuddet er en del av regnestykket.

Alle har vel hørt av avstandene er stor her nord, og det å frakte fôr sørfra i dårlige år er nesten uaktuelt. Vi er derfor avhengige av å ha nok areal i drift til våre husdyr.

I forbindelse med nytt Næringspolitisk program 2020-2024 ble dette igjen aktualisert, med følgende vedtak av årsmøtet i Norges Bondelag:

«Starte en prosess med mål om å innføre tak og trappetrinnstilskudd i alle produksjoner.»

I forbindelse med utarbeidelsen av nytt Næringspolitisk program gav Finnmark Bondelag to høringsuttalelser til dette forslaget:

1. Datert 16. mars 2020.

«Finnmark Bondelag ønsker ikke tak på arealtilskudd på gras, vekstsesongen i Finnmark landbruket er krevende og dermed er man avhengig av større arealer for å høste nok protein. Finnmark har bare én slått.»

2. Datert 26. august 2020:

«Finnmark Bondelag støtter ikke tak på arealtilskudd på arealtilskudd på grovfôrproduksjon.»

I tillegg fremmet Finnmark Bondelag følgende tilleggsforslag til årsmøtet 2020:

«med unntak av arealtilskudd på grovfôr.» 2 av 2

De siste åra har vi også sett av vi som bønder i nord har hatt en viktig beredskapsrolle. Det ble sendt fôr sørover i tørkeåret 2018, og det ble solgt mye fôr til reindrifta gjennom deres beitekrise vinteren/våren 2020. Reindrifta har etter hvert blitt en konkurrent om fôret, også i "normale" år, noe vi frykter vil presse prisene oppover.

Det er kostbart å holde store arealer i hevd, og det tøffe klimaet gjør at overvintring kan være en stor utfordring. Kort vekstsesong gjør fornying av eng utfordrende, og det oppnås bare begrenset avling første året.

Det er viktig at bønder som driver med marginalt areal, også har en sikkerhet for at det er fôr å få kjøpt innen overkommelig avstand, og til overkommelig pris, de åra det er behov for det.

Ledermøte i Finnmark Bondelag hadde en grundig og saklig drøfting om problemstillingene som innføring av tak på arealtilskudd på grovfôr kan medføre. På dette ledermøtet kom lokallagene med klare signal om at et tak på arealtilskudd vil gi store negative konsekvenser. Det kom også fram at de særlige forhold som er i Finnmark kan hensyntas, f.eks. ved å ha unntak for tak av arealtilskudd på grovfôr i Finnmark, noen vi også hadde fram til 2013.

Vi forventer at Norges Bondelag tar hensyn til dette i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lise Skreddernes
Fylkesleder

Klemet Erland Hætta
Seniorrådgiver

Finnmark Bondelag (Intern), Postboks 1091, 9503 ALTA Styret i Norges Bondelag Vår sakbehandler: Klemet Erland Hætta Vår dato: 14.08.2020 Vår referanse: 20-06 Deres dato: Deres referanse: Innføring av tak på arealtilskudd på grovfôr - Bekymring fra Finnmark Bondelag På årsmøtet 2020 ble Næringspolitisk program for Norges Bondelag 2020 – 2024 behandlet og vedtatt. Punktet om å Starte en prosess med mål om å innføre tak og trappertilskudd i alle produksjoner, har engasjert de fleste bønder i Finnmark. Saken er drøftet i alle organisasjonsledd i Finnmark Bondelag og har vært en sak som er heftig debattert både i lokallagene, ledermøtet og i styret. Bønder i Finnmark er spesielt redd for at en innføring av tak på arealtilskudd på grovfôr vil svekke økonomien i Finnmarks landbruket, så hardt at det ikke lenger vil være drivverdig med landbruk i Finnmark. Styret i Finnmark Bondelag vil med dette skrevet gjøre styret i Norges Bondelag oppmerksom på dette, slik at Finnmarks landbruket blir i varetatt i den videre sakbehandlingene! I Finnmark ble taket på arealtilskudd grovfôr fjernet tidligere enn i resten av landet. Dette ble gjort nettopp med bakgrunn i at man trenger store arealer til grovfôrproduksjon i nord, sammenlignet med lenger sør i landet. Det gjør at det gjennom mange år er gjort store investeringer i landbruket, der også arealtilskuddet er en del av regnestykket. Alle har vel hørt av avstandene er stor her nord, og det å frakte fôr søfra i dårlige år er nesten uaktuelt. Vi er derfor avhengige av å ha nok areal i drift til våre husdyr. I forbindelse med nytt Næringspolitisk program 2020-2024 ble dette igjen aktualisert, med følgende vedtak av årsmøtet i Norges Bondelag: «Starte en prosess med mål om å innføre tak og trappertilskudd i alle produksjoner.» I forbindelse med utarbeidelsen av nytt Næringspolitisk program gav Finnmark Bondelag to høringsuttalelser til dette forslaget: Datert 16. mars 2020. «Finnmark Bondelag ønsker ikke tak på arealtilskudd på gras, vekstsesongen i Finnmark landbruket er krevende og dermed er man avhengig av større arealer for å heste nok protein. Finnmark har bare én slått.»Datert 26. august 2020: «Finnmark Bondelag støtter ikke tak på arealtilskudd på arealtilskudd på grovfôrproduksjon.» Bondelagets Servicekontor AS Norges Bondelag Postadresse: Postboks 1091, 9503 ALTA, NO 78 44 08 22 Bankkonto: 8101 05 91399 Bankadresse: Skjolderveien 5, 9501 ALTA Org.nr.: 99979870 Bankkonto: 8101 05 91399, Org.nr.: 99979870 MVA Banktlf: 8101 05 91399, Org.nr.: 99979870 finnmark@bondelaget.no, http://www.bondelaget.no/finnmark/	2 av 2 I tillegg fremmet Finnmark Bondelag følgende tilleggsforslag til årsmøtet 2020: «med unntak av arealtilskudd på grovfôr.» 2 av 2 De siste åra har vi også sett av vi som bønder i nord har hatt en viktig beredskapsrolle. Det ble sendt fôr sørover i tørkeåret 2018, og det ble solgt mye fôr til reindrifta gjennom deres beitekrise vinteren/våren 2020. Reindrifta har etter hvert blitt en konkurrent om fôret, også i "normale" år, noe vi frykter vil presse prisene oppover. Det er kostbart å holde store arealer i hevd, og det tøffe klimaet gjør at overvintring kan være en stor utfordring. Kort vekstsesong gjør fornying av eng utfordrende, og det oppnås bare begrenset avling første året. Det er viktig at bønder som driver med marginalt areal, også har en sikkerhet for at det er fôr å få kjøpt innen overkommelig avstand, og til overkommelig pris, de åra det er behov for det. Ledermøte i Finnmark Bondelag hadde en grundig og saklig drøfting om problemstillingene som innføring av tak på arealtilskudd på grovfôr kan medføre. På dette ledermøtet kom lokallagene med klare signal om at et tak på arealtilskudd vil gi store negative konsekvenser. Det kom også fram at de særlige forhold som er i Finnmark kan hensyntas, f.eks. ved å ha unntak for tak av arealtilskudd på grovfôr i Finnmark, noen vi også hadde fram til 2013. Vi forventer at Norges Bondelag tar hensyn til dette i det videre arbeidet. Med vennlig hilsen Elektronisk godkjent, uten underskrift Lise Skreddernes Fylkesleder Klemet Erland Hætta Seniorrådgiver Kopi: Fylkesstyret i Finnmark

Sammenslåingsprosess – veien til Troms og Finnmark Bondelag

Norges Bondelag vedtok på sitt årsmøte i juni 2019 at fremtidig organisering av Bondelaget skal følge de nye fylkesgrensene, disse skal realiseres innen mars 2022.

Fra og med 1.januar 2020 er Troms fylke og Finnmark fylke sammenslått til Troms- og Finnmark fylke. Dette betyr i praksis at Troms Bondelag og Finnmark Bondelag vil bli sammenslått til Troms og Finnmark Bondelag innen mars 2022, med forbehold om at en eventuell ny regjering vil arbeide for at Stortinget skal vedta en reversering av fylkessammenslåingen. Da vil fylkeslagene kunne søke om at Troms Bondelag og Finnmark Bondelag blir stående som to selvstendige lag som i dag.

Det har vært gjennomført flere møter i prosessen mot et felles Bondelag i Troms og Finnmark. Det er ulike alternativer som skal utredes og enes om når både når det gjelder styresammensetning og valgkomité instruks. Årsmøtet 2021 behandler egen sak om dette, der fylkesstyret foreslår at man avholder et ekstra ordinært årsmøte etter Stortingsvalget til høsten.

Klimaplanen og kalkulatoren

Landbrukets Klimaplan ble overlevert til statsrådene i landbruks- og matdepartementet og klima- og miljødepartementet fredag 3. april 2020. Den viser hvordan landbruksnæringa vil følge opp klimaavtalen mellom regjeringa og jordbruksorganisasjonene. En hel næring står samlet om planen som viser hvordan landbruket skal kutte klimagassutslipp og øke opptaket av karbon fra 2021–2030. Planen har som mål å favne om alle landets bønder, uansett produksjon. Landbrukets klimaplan ble vedtatt i et representantskapsmøte i Norges Bondelag, og er en oppfølging av klimaavtalen mellom Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og regjeringa som ble inngått i juni 2019.

I 2016 ble prosjektet «Klimasmart Landbruk» etablert. Prosjektet eies av et samvirke med 18 ulike organisasjoner og bedrifter i landbruket og har som mål å tilrettelegge for lavere klimaavtrykk fra norsk matproduksjon.

Det er stor variasjon mellom gårdsbruk og en klimaløsning som passer for en gård fungerer ikke nødvendigvis for andre bruk. I tillegg er det mange klimatiltak på norske gårdsbruk som ikke registreres i dag.

Klimasmart Landbruk har som formål å utvikle et nytt system og verktøy for å beregne klimaavtrykk og identifisere mulige forbedringer tilpasset hvert enkelt gårdsbruk, både med hensyn til produksjon, geografi og størrelse. Verktøyet skal være grunnlaget for effektiv og målrettet beslutningsstøtte for å ta gode klimavalg tilpasset det enkelte gårdsbruk. Dette verktøyet, klimakalkulatoren, ble lansert i oktober, og skal beregne hvilke tiltak som lønner seg i klimasammenheng, på den enkelte gård.

Klimakalkulatoren er unik i at den bruker bondens egne data, og beregner et detaljert klimaavtrykk fra gården. I første omgang blir kalkulatoren tilgjengelig for bønder som driver med melkeku, korn og gris. Men de andre produksjonene blir lansert i løpet av 2021-2022. Landbrukets egen klimakalkulator er en norsk, teknologisk nyskaping. Sammen med klimarådgivning danner den et godt utgangspunkt for bondens klimaarbeid. Rådgivere i ulike samvirkebedrifter vil stå for kursing av bøndene i bruken av programmet, og sammen skal det resultere i løsninger som gagnar både bonden og klimaet. Finnmark Bondelag har inngått et samarbeid med NLR Nord-Norge og TINE for kursing av våre medlemmer, og har mottatt økonomisk støtte til dette fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

ROVVILT

Rovdyrpolitikken som føres i Norge i dag, påfører bønder store tap. Finnmark Bondelag jobber blant annet for å innføre vederlag for felling av jerv i Finnmark, i forbindelse med lisensjakt. Finnmark Bondelag har Bjørn Tore Sjøfting i fylkesstyret som har ansvar på vegne av Finnmark Bondelag å håndtere rovviltsaker. Finnmark Bondelag har hatt løpende kontakt med både fylkesmannens miljøvern avdeling, rovviltnemda for Troms og Finnmark og prosjekt Næring og Rovvilt.

Jervebestanden øker, noe må gjøres De siste tre årene er tallet på registrerte jerv vært mye høyere enn det Stortinget har vedtatt som bestandsmål, som er 39 ynglinger i Norge. Vi fikk nylig tallene fra Rovdata, som sier at det nå i 2020 er 63 ynglinger, noe som betyr at bestanden er 24 ynglinger over det fastsatte målet fra Stortinget. Bestanden er økt fra år til år, og spesielt de siste tre årene, og er nå på et uakseptabelt høyt nivå. I reindriftsområder er det i alle regioner et altfor høyt bestandsnivå, og dette bekymrer meg.

Finnmark bondelag har sendt brev til regjeringen om jerveproblematikken, og etterspurt hva regjeringen vil gjøre for at jervebestanden i Finnmark forvaltes etter vedtatt regionalt forvaltningsplan. Brevet ble sendt 2. juli 2020, men har ennå ikke fått svar. Påminnelse ble sendt 25. januar 2021, men har likevel ikke fått svar på brevet.

Når sauene går på jordene om våren så er det lettere å dokumentere tap til ørn. Men når gjerdene og sauene slippes ut på utmarksbeite, blir muligheten til å dokumentere tapene blir straks mye vanskeligere. Vi ser en trend i Varangerfjorden der tapene til ørn blir større og større for hvert år som går. Til tross for en stor og livskraftig kongeørnbestand i Norge og Finnmark så er den fredet.

Brev sendt til Klima- og miljødepartementet, 2. juli 2020:

Utakt i bestandsforvaltning av jerv i Finnmark

Finnmark Bondelag registrerer at jerve bestanden øker og øker i Finnmark. Vedtatt bestandsmål er 3 jerveynglinger i året, men dagens forvaltning klarer ikke å forvalte i henhold til gjeldende regional forvaltningsplan. Bestandsmålet for jerv er fastsatt i forskrift om forvaltning av rovvilt.

De siste tre årene har man hatt flere ynglinger enn det regional forvaltningsplanen legger opptil, en plan som er et resultat av rovvilt kompromisset på Stortinget.

Det er registrert 9 jerveynglinger i Finnmark når man ser på det siste året, mens det i henhold til vedtatt plan skal være 3 jerveynglinger i Finnmark. Miljødirektoratet opplyser at det ble gjort 3 hiuttak og forsøk på et til, men uten å lykkes, i Finnmark. Samtidig bekrefter Miljødirektoratet at lisensjakt er fellingstypen brukes for å regulere bestandens størrelse og utbredelse. Mens hiuttak er et virkemiddel som kan brukes til å forhindre mulige skader på husdyr og tamrein eller for å stanse pågående skade, men er et ekstraordinært uttak og ikke det som er mest til å regulere bestandens størrelse og utbredelse.

Det er ikke felt jerv på lisensjakt i Finnmark de siste årene. Mørketid, kulde og harde værforhold er naturlige forklaringer på hvorfor lisensjakt i Finnmark er vanskelig og dermed blir interessen deretter.

«Hvordan kan man gjøre lisensjakt på jerv mer attraktiv for jegerne?» er et spørsmål som et spørsmål som bør diskuteres, slik at målet med lisensjakt i Finnmark blir oppfylt. Etter flere års null uttak av jerv i Finnmark på lisensjakt må man nå finne ordninger som bidrar til større interesse blant jegerne, slik at fellingstypen er med på å regulere bestandens størrelse og utbredelse slik intensjonen er. Langvarig mørketid, streng kulde og harde værforhold kan man gjøre lite med, derfor bør man opprette ordninger som motiverer lisensjegerne til å utøve lisensjakt tross særdeles vanskelige jaktforhold om vinteren.

Da det viser seg at Miljødirektoratets forvaltning av jerv i Finnmark ikke gjøres etter vedtatt plan, vil Finnmark Bondelag vite hva departementet vil gjøre for at jervebestanden i Finnmark forvaltes etter vedtatt regionalt forvaltningsplan?

Miljødirektoratet opplyser at hiuttak gjennomføres dersom de mener at den konkrete ynglingen er i et område hvor den trolig vil føre til tap av beitedyr. I den anledning etterspør Finnmark Bondelag kriterier som er gitt for en slik vurdering.

Finnmark Bondelag ser frem til en dialog om de utfordringene en voksende jervebestand medfører av skadepotensialet for beitenæringene.

Med vennlig hilsen

Bjørn Tore Sjøfting
Rovvilt ansvarlig i Finnmark Bondelag

MEDLEMSUTVIKLING

Kolonne1	Kolonne2	31.12.2015	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
	Ingen lokallagstilknytning	2	3	3	3	3
	Nordre Varanger	23	27	25	24	23
	Kautokeino	8	17	27	23	15
	Alta	106	112	105	100	96
	Porsanger	53	51	48	46	39
	Karasjok	28	24	24	19	16
	Laksefjord	22	21	20	20	20
	Veidnes	14	28	27	24	17
	Tana	122	127	126	118	113
	Direkte medlem av fylkeslaget	1	2	2	1	1
	SUM	379	412	407	378	343

Husk å benytte deg av fordelene dine

Som medlem av Norges Bondelag får du gode rabatter hos oss:

- 20 % på alle private forsikringer
- 28 % på reiseforsikring
- 28 % på innboforsikring
- 36 % på privat bilforsikring (gjelder medlemmer 16-30 år)
- opptil 27 % på driftsforsikringer; totalt 40 % ved god risikoscore
- opptil 27 % på forsikring av næringsprodukter tilknyttet gården

Du får også god pris på pensjonsordninger.

Kontakt oss på telefon
915 03100 eller les mer på
gjensidige.no/bondelaget

